

Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido – missä menee raja vai meneekö?

Timo Keistinen 26.5.2010

MAISEMA-SEMINAARI

Terveydenhuoltolaki

- Käsittelee **toiminnan sisältöä**
- Ei rakenteita
- Ei rahoitusta

Lainsäädännön uudistamisen vaiheittainen eteneminen

Terveydenhuoltolain tarkoitus (2 §)

- **Edistää** väestön terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta
- **Kaventaa** terveyseroja
- **Palveluita** yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja potilasturvallisesti
- **Vahvistaa** asiakaskeskeisyyttä
- Vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä

Terveydenhuoltolaki 10 §

- **Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän** on järjestettävä terveydenhuollon palvelut sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän asukkaiden hyvinvointi, potilasturvallisuus, sosiaalinen turvallisuus terveydentila sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seurannan perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti arvioitu **perusteltu tarve edellyttävät**.

Terveydenhuoltolaki 12 §

- **Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia** sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.
- Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on **raportoitava valtuustolle vuosittain**, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Terveydenhuoltolaki 33 §

- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä vastaa alueellaan **erikoissairaanhoidon** palvelujen yhteensovittamisesta **väestön ja perusterveydenhuollon tarpeiden mukaisesti.**

Terveydenhuoltolaki 34 §

- Samaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään kuuluvien **kuntien** on laadittava terveydenhuollon **järjestämissuunnitelma**, joka perustuu alueen väestön terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen.
- Suunnitelmasta on neuvoteltava sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa.

Terveydenhuoltolaki 34 §

- Suunnitelmassa on sovittava kuntien:
 - yhteistyöstä,
 - terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskevista tavoitteista ja vastuutahoista,
 - terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä,
 - päivystys-, kuvantamis- ja lääkinnällisen kuntoutuksen palveluista
 - tarvittavasta yhteistyöstä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon, lääkehuollon ja muiden toimijoiden kesken

Terveydenhuoltolaki 35 §

- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymässä on oltava **perusterveydenhuollon yksikkö**, jossa on moniammatillinen terveystalon asiantuntemus ja joka tukee alueen terveydenhuollon järjestämistä 34 §:n mukaisesti.

Terveydenhuoltolaki 9 §

- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon **potilasasiakirjat muodostavat terveydenhuollon yhteisen potilastietorekisterin.**

Terveydenhuoltolaki 39 §

- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän on järjestettävä alueensa **ensihoitopalvelu**.
- Ensihoitopalvelu tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.
- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä tekee ensihoidon **palvelutasopäätöksen**.

Terveydenhuoltolaki 39 §

- Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä voi **järjestää ensihoitopalvelun** alueellaan tai osassa sitä:
 - hoitamalla toiminnan itse,
 - järjestämällä ensihoitopalvelun yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen tai
 - toisen sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa taikka
 - hankkimalla palvelun muulta palvelun tuottajalta.

Terveydenhuoltolaki 42 §

- **Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien** on järjestettävä **yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito**.
- Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä **suunniteltava ja sovitettava yhteen** alueensa erikoissairaanhoidon palvelujen tuotantoa, tietojärjestelmäratkaisuja, lääkinnällinen kuntoutus ja erilaiset hankinnat.

Terveydenhuoltolaki 43 §

- Erikoissairaanhoidon yhteen sovittamiseksi erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on tehtävä **järjestämissopimus**.
- Sopimuksessa on sovittava erityisvastuualueeseen kuuluvien sairaanhoitopiirien kuntayhtymien **työnjaosta** ja **toiminnan yhteensovittamisesta** sekä **uusien menetelmien käyttöönoton periaatteista**.
- Työnjaon on **edistettävä** terveydenhuollon **laatua, potilasturvallisuutta, vaikuttavuutta, tuottavuutta ja tehokkuutta**.
- Työnjaossa on lisäksi varmistettava, että järjestämissopimuksen mukaan hoitoa antavassa toimintayksikössä on riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.

Mahdollisuus valita hoitopaikkansa kiireettömässä sairaanhoidossa: Terveystieteiden tutkimuskeskuksen lakiluonnos 48 §

Vaihe 1 v 2011

Perusterveydenhuolto
Mahdollisuus valita oman kunnan tai yhteistoiminta-alueen terveysasemista

Erikoissairaanhoito
Mahdollisuus valita oman kunnan mukaiselta erityisvastuualueelta

Terveyskeskuse
n valinnan voi
uudistaa
aikaisintaan
vuoden kuluttua.

Erikoissairaanhoi
-don paikka
valitaan yhdessä
lähettävän
lääkärin kanssa.

Vaihe 2 v 2014

Perusterveydenhuolto
Mahdollisuus valita koko maan terveyskeskuksista

Erikoissairaanhoito
Mahdollisuus valita koko maan kunnallisista erikoissairaanhoidon yksiköistä

Toisella paikkakunnalla asumisen aikana mahdollisuus käyttää hoitosuunnitelmansa mukaisen hoidon toteuttamiseen terveyskeskusta tai erikoissairaanhoidon yksikköä koko maassa.

Lainsäädännön uudistamisen vaiheittainen eteneminen

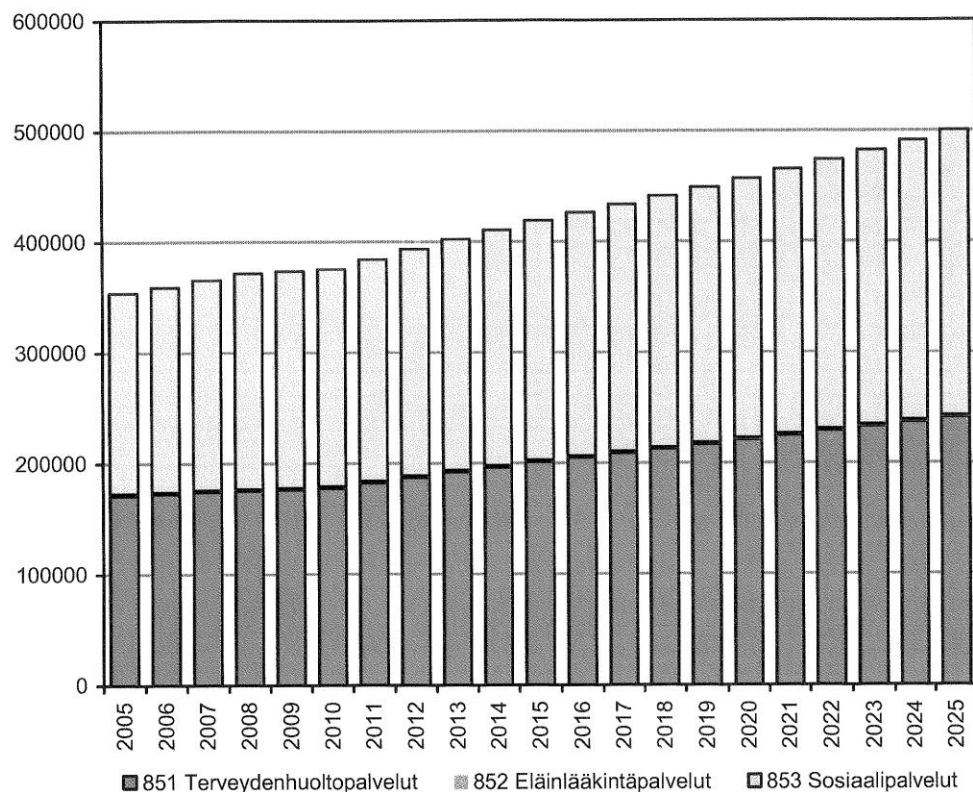
Päivystyksen sisältö

- Päivystyksen lähipalvelut
 - Hoidon tarpeen arviointi
 - Lievien sairauksien ja vammojen hoito
 - Hätätilapotilaat ja muu välttämätön diagnostiikka ja hoidon tarve
- Päivystyksen keskitetyt palvelut
 - Sairaudet ja vammat, joiden diagnostiikka ja hoito edellyttää keskittämistä
 - Synnytykset

Yhtenäiset päivystyshoidon perusteet

- Tulevaisuudessa on tarpeen selkeästi vähentää keskitettäviä palveluita tuottavien erikoislääkäritasoisten päivystyssairaaloiden määrää ja tiukentaa päivystävien lääkäreiden koulutusvaatimuksia.
- Päivystystyöhön tulee varata kokenut, osaava ja alueensa olosuhteet tunteva vakituksessa palvelusuhteessa oleva henkilöstö.

Kuvio 124. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työllisten määrä ennakointitulosten mukaan vuosina 2005–2025

Työvoiman tarve Suomen taloudessa vuosina 2010-2025
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus: Tutkimukset 154.2010